

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В.В. Абрамов, М.В. Тонкошкур

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

З ДИСЦИПЛІНИ «СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ»

(для студентів 3 курсу напрямку підготовки «Туризм», спеціальності «Туризм»,
галузі знань 0201 «Культура»)

ХАРКІВ
ХНАМГ
2010

Методичні вказівки до проведення практичних занять та самостійної роботи із дисципліни «Спортивний туризм» (для студентів 3 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.020107 «Туризм» спеціальності «Туризм», галузі знань 0201 «Культура») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В.В. Абрамов, М.В. Тонкошкур - Х.: ХНАМГ, 2010. – 19 с.

Укладачі: В.В. Абрамов, М.В. Тонкошкур

Рецензент: доц., к.ф.-м.н. Оксюк Ю.Д.

Рекомендовано кафедрою «Туризм і готельне господарство»,
протокол № 1 від 28.08.2009 р.

ВСТУП

Спортивний туризм – це складова сучасного туризму, найбільш активна й динамічна частина туристської діяльності, що базується на громадських засадах і спрямована на задоволення потреб в активному відпочинку різних верств населення.

Спортивний туризм – це також вид спорту, заходи якого включають до себе різноманітні туристсько-фізкультурні заходи, спортивні походи усіх категорій складності, чемпіонати, першості за усіма видами спортивного туризму (пішохідний, лижний, гірський, водний, велосипедний, мотоциклетний, автомобільний, спелеологічний, вітрильний), комплексні заходи, експедиції.

Мета вивчення предмету «Спортивний туризм» полягає в комплексному ознайомленні студентами теорії і практики проведення спортивних походів, що дозволить їм правильно оцінити практичну доцільність організації й проведення даного заходу в обраному районі з урахуванням рекреаційної та пізнавальної цінності, дотримання вимог безпеки, що є однією із найголовніших складових спортивних туристських походів.

Даний курс пояснює основні вимоги до підготовки спортивного походу, розкриває методичні та організаційні заходи його проведення в залежності від виду туризму, складності маршруту з урахуванням пори року та географічного району.

Важливість цього предмету полягає ще і в тому, що в сучасній туристській індустрії, особливо на Заході, все більше набувають популярність такі види туризму, як пригодницький, екстремальний та екзотичний, в яких великою мірою присутні елементи спортивного туризму. Аналогічна тенденція також спостерігається і в Україні, де активний туризм отримує комерційну спрямованість, що вимагає особливої підготовки спеціалістів з організації таких турів.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Теми практичних (семінарських) занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, що отримані на лекціях та під час самостійного вивчення матеріалу дисципліни.

Практичне заняття - форма навчального заняття, що спрямована на формування вмій та навичок виконання певних видів роботи, а саме – проведення аналізу та подання обґрунтованих висновків щодо напрямів санаторно-курортної справи та її діяльності.

За кожною темою викладач проводить семінарське заняття, на якому організує обговорення із студентами питань з тем, які визначені робочою навчальною програмою, формує у студентів уміння та навички практичного застосування окремих теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального виконання відповідно сформованих завдань.

Завдання містить проведення попереднього контролю знань, умій та навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування контрольних завдань, тестовий контроль, перевірку та оцінювання.

Підсумкові оцінки за кожне заняття заносять до відповідного журналу. Оцінки, що отримані студентом під час семінарських занять, враховують при виставленні поточної оцінки за змістовими модулями з навчальної дисципліни «Спортивний туризм».

Проведення практичного заняття базується на попередньо підготовленому матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, пакети завдань різного ступеня складності для розв'язання їх студентами на заняттях, групи письмових та усних питань за темою практичного (семінарського) заняття.

Усі практичні заняття проходять у відповідності з планом їх проведення (табл. 1).

Таблиця 1 - План проведення практичних (семінарських) занять

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість годин	Література
Модуль 1 «Спортивний туризм» (2 кредити / 72 години)			
Змістовий модуль 1. Спортивний туризм як соціальне явище (0,5 кредиту / 18 годин)			
1	2	3	4
Тема 1. Основні форми й види активного туризму	<u>Мета:</u> ознайомлення студентів з основними видами і формами активного туризму. Скласти зведену таблицю основних напрямів активного туризму, надати характеристику кожному із видів спортивного туризму, включаючи вимоги до категорійних походів	2	основна [1,2,6]; додаткова [2,4,5]
Тема 2. Організаційно-правові основи функціонування активного туризму в Україні та закордоном	<u>Мета:</u> ознайомлення студентів з документами, що регламентують основні засади функціонування спортивного туризму. Скласти порівняльну характеристику категорійності туристських маршрутів Харківської області, Криму, Карпат та центральних областей України	2	основна [1,5,6]; додаткова [1,2,3]
Змістовий модуль 2. Види спортивного туризму, їх особливості та характеристика (0,5 кредиту / 18 годин)			
Тема 3. Класифікація спортивного туризму.	<u>Мета:</u> ознайомлення студентів з окремими видами спортивного туризму. Особливості проведення різних за типами спортивних туристських походів. Вивчення вузлів, які використовують в альпінізмі та туризмі. Скласти зведену таблицю різних видів транспортних засобів, які використовують під час спортивних походів.	4	основна [4,5,6,8,10,11,12,14]; додаткова [3,8]

1	2	3	4
Змістовний модуль 3. Організація, підготовка і проведення спортивних походів (1 кредит / 36 годин)			
Тема 4. Організація і підготовка спортивних походів	<u>Мета:</u> отримання студентами навичок організації, підготовки й проведення спортивних походів. Відпрацювати тактичну побудову маршруту в залежності від виду туризму, складності походу, району та часу подорожі.	2	основна [2,9,13]; додаткова [7,8]
Тема 5. Особливості проведення спортивних походів	<u>Мета:</u> відпрацювання різноманітних ситуацій щодо особливостей проведення спортивних походів. Розрахувати приблизний графік та меню в поході за показниками калорійності й часу приготування. Перша медична допомога в поході.	2	основна [3,7,15,16]; додаткова [7,8]

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння матеріалу дисципліни. Основне в цій роботі полягає в самостійній праці студентів з вітчизняною та закордонною літературою, ресурсами Інтернет, нормативними актами тощо.

Самостійна робота являється інструментом опанування навчальним матеріалом в години, вільній від обов'язкових навчальних занять.

Основними видами самостійної роботи, що запропонована студентам, є:

- обов'язкове вивчення або закріплення матеріалу, який отримано під час лекцій;
- опрацювання інформації з літератури, що рекомендована до вивчення;
- підготовка до практичних занять, роботи в групах, опитування, тестування. Перелік питань для самостійного опрацювання наданий у табл. 2;
- підготовка матеріалу до практичних занять у вигляді тез й доповідей;
- контрольна перевірка кожним студентом якості особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю.

Таблиця 2 - Перелік питань для самостійного опрацювання

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання	Література
Модуль 1 „Спортивний туризм” (2 кредити / 72 години)		
Змістовий модуль 1. Спортивний туризм як соціальне явище (0,5 кредиту / 18 годин)		
1	2	3
Тема 1. Основні форми і види активного туризму	<ul style="list-style-type: none"> • Коротка історія розвитку спортивного туризму. • Видатні діячі спортивного туризму. 	основна [1,2,6]; додаткова [2,4,5]
Тема 2. Організаційно-правові основи функціонування активного туризму в Україні та закордоном	<ul style="list-style-type: none"> • Олімпійська хартія. • Хартія туризму. • Кодекс туриста. • Міждержавні стандарти з туризму. 	основна [1,5,6]; додаткова [1,2,3]
Змістовий модуль 2. Види спортивного туризму, їх особливості і характеристика (0,5 кредиту / 18 годин)		
Тема 3. Класифікація спортивного туризму.	<ul style="list-style-type: none"> • Гірський туризм, альпінізм, спелеотуризм. • Вплив високогір'я на організм людини. • Специфічні умови перебування людини під землею. • Типи судів для проведення турпоходів. • Правила дорожнього руху. • Екстремальні типи активного туризму. 	основна [4,5,6,8,10,11,12,14]; додаткова [3,8]
Змістовий модуль 3. Організація, підготовка й проведення спортивних походів (1 кредит / 36 годин)		
Тема 4. Організація і підготовка спортивних походів	<ul style="list-style-type: none"> • Основні відомості про мапи, читання мап. • Використання курвіметра, компасу. • Орієнтування на місцевості. 	основна [2,9,13]; додаткова [7,8]
Тема 5. Особливості проведення спортивних походів	<ul style="list-style-type: none"> • Правила особистої гігієни. • Соціально-психологічні аспекти проведення походів. • Формальний, неформальний та ситуаційний лідер. • Естетичне та екологічне виховання в поході. 	основна [3,7,15,16]; додаткова [7,8]

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів - поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання проміжного контролю;
- підготовка доповідей до практичних занять;
- виконання модульного контрольного завдання.

При оцінюванні практичних завдань належну увагу приділяють також їх якості та самостійності, своєчасності передачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась вимога не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Оцінювання знань студентів проводять за 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

1. Для одержання оцінки «5» («відмінно») випускник мусить:

- укластися в установлений термін підготовки відповіді;
- викладати теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
- уміти оперативно розібратися в запропонованій ситуації; грамотно оцінити її та обґрунтувати ухвалене рішення;
- упевнено відповідати на запитання членів екзаменаційної комісії та без зауважень із їх боку;

2. Для одержання оцінки «4» («добре») випускник мусить:

- укластися в установлений термін підготовки відповіді;
- викладати теоретичний матеріал обґрунтовано й складно;
- не затруднятися у виборі рішення щодо аналізу запропонованої ситуації;

- уміти обґрунтувати ухвалене рішення;
- добре відповідати на запитання членів екзаменаційної комісії.

3. Для одержання оцінки «3» («задовільно») випускник мусит:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі; розібратися в запропонованій ситуації й розробити пропозиції щодо її

рішення;

- позитивно відповідати на запитання членів екзаменаційної комісії;
- допускаються недостатньо впевнені й чіткі відповіді, але вони повинні

бути, власне кажучи, правильні.

4. Оцінку «2» («незадовільно») одержують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у п.3.

Знання навчального матеріалу оцінюють за 4-бальною шкалою, але остаточну оцінку згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладають до системи оцінювання за шкалою ECTS (табл. 3).

Таблиця 3 - Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
«Відмінно»	« Відмінно » – відмінне виконання лише з незначними помилками.	A	більше 90 – 100
«Добре»	« Дуже добре » – вище середнього рівня з кількома помилками.	B	більше 80 – 90 включно
	« Добре » – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок.	C	більше 70 – 80 включно
«Задовільно»	« Задовільно » – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	« Достатньо » – виконання задовольняє мінімальні критерії.	E	більше 50 – 60 включно
«Незадовільно»	« Незадовільно »* – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест.	FX	більше 25 – 50 включно
	« Незадовільно » – необхідна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля.	F	від 0 – 25 включно

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1

ЗМ 1. Спортивний туризм як соціальне явище

Тема 1. Основні форми і види активного туризму

1.1. Коротка історія розвитку спортивного туризму.

1.2. Видатні діячі спортивного туризму.

1.3. Організації, що опікуються питаннями розвитку спортивного туризму.

1.4. Соціальне значення активного туризму.

1.5. Планова і самодіяльна форми організації туризму.

1. Мета заняття: ознайомлення студентів з основними видами і формами активного туризму.

2. Методика проведення практичної частини заняття: обговорення питань, що виникли в студентів під час самостійної підготовки до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань, які студенти отримали на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання до теоретичної частини заняття:

- коротка історія розвитку спортивного туризму;
- видатні діячі спортивного туризму;
- організації, що опікуються питаннями розвитку спортивного туризму;
- види спортивного туризму в залежності від засобів пересування.

4. Контроль за самостійною роботою студентів: підготовка доповідей на теми з історії розвитку спортивного туризму, соціального значення спортивного туризму.

5. Методика організації самостійної роботи студентів: студент під час підготовки до заняття мусить знайти відповіді на наступні питання:

- які етапи розвитку спортивного туризму і його зародження;
- які видатні діячі спортивного туризму;

- в чому різниця між комерційним та спортивним туризмом, які їх принципові положення, сутність та особливості організації;
- які існують види туризму в залежності від засобів пересування.

6. Література: основна [1,2,6]; додаткова [2,4,5]

Тема 2. Організаційно-правові основи функціонування активного туризму в Україні та закордоном

- 2.1. Олімпійська хартія.
- 2.2. Хартія туризму.
- 2.3. Кодекс туриста.
- 2.4. Міждержавні стандарти з туризму.
- 2.5. Положення «Про пошуково-рятувальну службу».
- 2.6. Правила проведення змагань з туристських спортивних походів.

1. Мета заняття: ознайомлення студентів з документами, що регламентують основні засади функціонування спортивного туризму.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: складання порівняльної характеристики категорійності туристських маршрутів Харківської області, Криму, Карпат та центральної частини України.

3. Питання до теоретичної частини заняття:

- правила проведення змагань з туристських спортивних походів;
- класифікація туристських спортивних маршрутів;
- порівняльна характеристика категорійності туристських маршрутів Харківської області, Криму, Карпат та центральної частини України;
- класифікація туристських регіонів країн-учасниць СНД.

4. Контроль за самостійною роботою студентів: підготовка доповідей відповідно до питань теоретичної частини.

5. Методика організації самостійної роботи студентів: студент при підготовці до заняття мусить ознайомитись з документами, що регламентують основні засади функціонування спортивного туризму:

- Олімпійська хартія;

- Хартія туризму;
- Кодекс туриста;
- Міждержавні стандарти з туризму;
- Державні стандарти з туризму.

6. Література: основна [1,5,6]; додаткова [1,2,3].

Тема 3. Класифікація спортивного туризму

- 3.1. Пішохідний та лижний туризм.
- 3.2. Гірський туризм, альпінізм, спелеотуризм.
- 3.3. Водний та вітрильний туризм.
- 3.4. Велосипедний та автотуризм.
- 3.5. Кінний туризм.
- 3.6. Екстремальний туризм.

1. Мета заняття: ознайомлення з окремими видами спортивного туризму.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли серед студентів під час самостійної підготовки до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань, отриманих студентами на лекції, тестовий контроль знань студентів. Визначення особливостей проведення різних за типами спортивних туристських походів. Вивчення вузлів, які використовують в альпінізмі та туризмі. Складання зведеної таблиці різних видів транспортних засобів, які використовують під час спортивних походів.

3. Питання до теоретичної частини заняття:

- типи вогнищ;
- види переправ через водні перешкоди;
- рух в лавинонебезпечній зоні;
- вузли, які використовують в туризмі і альпінізмі;
- види страховки;
- вплив високогір'я на організм людини;

- специфічні умови перебування людини під землею;
- природні та штучні перешкоди, їх подолання;
- особливості підготовки до автомоноподорожей;
- правила дорожнього руху;
- догляд за кінями під час походу;
- екстремальні типи активного туризму;
- особливості походів вищої категорії складності.

4. Контроль за самостійною роботою студентів: підготовка доповідей на теми щодо особливостей проведення різних за видами спортивних походів.

5. Методика організації самостійної роботи студентів: студент під час підготовки до заняття мусить знайти відповіді на наступні питання:

- що таке гірський туризм; чим він відрізняється від альпінізму;
- який вплив високогір'я на організм людини;
- що таке спелеотуризм, в чому полягають специфічні умови перебування людини під землею;
- які типи судів використовуються під час проведення водних турпоходів;
- які існують екстремальні типи активного туризму.

6. Література: основна [4,5,6,8,10,11,12,14]; додаткова [3,8].

Тема 4. Організація і підготовка спортивних походів

- 4.1. Склад групи: туристський досвід та фізична підготовка.
- 4.2. Вибір маршруту.
- 4.3. Терміни (строки) проведення.
- 4.4. Розподіл обов'язків у групі.
- 4.5. Тактична побудова маршруту в залежності від виду туризму, складності походу, району та часу подорожі.
- 4.6. Основні відомості щодо мап, їх читання.
- 4.7. Використання курвіметра, компасу.
- 4.8. Орієнтування на місцевості.
- 4.9. Підготовка спорядження до походу.

4.10. Спеціальне групове та особисте спорядження в залежності від виду туризму і складності походу.

4.11. Догляд за спорядженням та його ремонт.

4.12. Фізична та технічна підготовка туристів до походу

1. Мета заняття: отримання навичок з організації, підготовки й проведення спортивних походів.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли серед студентів під час самостійної підготовки до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань, отриманих студентами на лекції, тестовий контроль знань студентів. Відпрацювання тактичної побудови маршруту в залежності від виду туризму, складності походу, району та часу подорожі.

3. Питання до теоретичної частини заняття:

- мета і завдання походів;
- склад групи: туристський досвід та фізична підготовка;
- вибір маршруту;
- терміни (строки) проведення;
- фінансові можливості групи;
- розподіл обов'язків у групі;
- тактична побудова маршруту в залежності від виду туризму, складності походу, району та часу подорожі;
 - основні відомості про мапи, читання мап;
 - використання курвіметра, компасу;
 - орієнтування на місцевості;
 - підготовка спорядження до походу.

4. Контроль самостійної роботи студентів: підготовка доповідей на теми: «Розподіл обов'язків у групі», «Підготовка спорядження до походу», «Склад групи: туристський досвід та фізична підготовка».

5. Методика організації самостійної роботи студентів: студент під час підготовки до заняття мусить знайти відповіді на наступні питання:

- які види мап існують, в чому полягає принцип читання мап;
- як використовують курвіметр, компас;
- яким чином здійснюється орієнтування на місцевості.

6. Література: основна [2,9,13]; додаткова [7,8].

Тема 5. Особливості проведення спортивних походів

5.1. Харчування в поході.

5.2. Перша медична допомога в поході.

5.3. Формальний, неформальний та ситуаційний лідер.

5.4. Естетичне та екологічне виховання в поході.

5.5. Основні небезпеки, що пов'язані зі специфікою конкретного виду туризму.

5.6. Об'єктивні та суб'єктивні випадки травматизму.

5.7. Профілактика нещасних випадків.

1. Мета заняття: відпрацювання різноманітних ситуацій щодо особливостей проведення спортивних походів.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли серед студентів під час самостійної підготовки до заняття, контроль за виконанням домашнього завдання; контроль знань, отриманих студентами на лекції; тестовий контроль знань студентів. Розрахунок приблизного графіку та меню в поході за показниками калорійності і часу приготування. Визначення основ надання першої медичної допомоги в поході.

3. Питання до теоретичної частини заняття:

- харчування в поході;
- приблизний набір продуктів харчування в поході;
- пакування й транспортування харчів;
- режим харчування в поході;
- приготування їжі в умовах походу;
- перша медична допомога в поході;
- правила особистої гігієни;

- соціально-психологічні аспекти проведення походів;
- формальний, неформальний та ситуаційний лідер;
- естетичне та екологічне виховання в поході;
- основні ризики, що пов'язані із специфікою конкретного виду туризму;
- об'єктивні та суб'єктивні випадки травматизму;
- профілактика нещасних випадків;
- система виживання в екстремальних умовах;
- звіт про здійснений похід.

4. Контроль за самостійною роботою студентів: підготовка доповідей на теми: «Перша медична допомога в поході», «Правила особистої гігієни», «Основні ризики, що пов'язані зі специфікою конкретного виду туризму», «Профілактика нещасних випадків».

5. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент під час підготовки до заняття мусить знайти відповіді на наступні питання:

- які правила особистої гігієни;
- які соціально-психологічні аспекти слід враховувати під час проведення походів;
- хто такий формальний, неформальний та ситуаційний лідер;
- в чому полягає естетичне та екологічне виховання в поході.

6. Література: основна [3,7,15,16]; додаткова [7,8].

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна навчальна література

1	Абрамов В.В.,
Тонкошкур М.В	История туризма: Учебное пособие. Харьков: ХНАГХ, 2005. – 312 с.: ил.
2	Алешин В.М.	Туристская топография. – М.: Профиздат, 1985. – 160 с.
3	Алексеев А.А.	Питание в туристском походе. Изд. девятое, доп. – М.: 2005, 64 с.: ил.
4	Бобылев Н.Ф., Котов Г.Г., Филиппов С.П.	Конный туризм. – М.: Профиздат, 1985.- 264 с.
5	Булашев А.Я.	Спортивный туризм. Учебник. – Харьков: ХГАФК, 2004. – 388 с.

- 6 Булашев А.Я. Спортивно-оздоровительный туризм. Учебное пособие. 2-е изд., испр. – Харьков:ХГАФК, 2003. – 192 с.
- 7 Ильичев А.А. Школа выживания: зимняя аварийная ситуация. – М.: МГУТК, «Дорога», 1991. – 97 с.
- 8 Калихман А.Д., Колчевников М.Ю. Спортивные походы на плотах. – М.: Физкультура и спорт, 1985. – 128 с.: ил.
- 9 Коструб А.А. Медицинский справочник туриста. – 2-е изд., перераб. и доп.. – М.: Профиздат, 1990. – 256 с.
- 10 Котов Г.Г. Автомобильный туризм. – М.: Профиздат, 1986. – 128 с.
- 11 Лукоянов П.И. Зимние спортивные походы. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Физкультура и спорт, 1998. – 192 с.: ил.
- 12 Мартынов А.И. Психология альпинизма. М.: СпортАкадемПресс, 2001. – 260 с.
- 13 Попчиковский В.Ю. Организация и проведение туристских походов. М.: Профиздат, 1987. – 224 с.
- 14 Соколов В.А., Ильин В.С. Велосипедный туризм. Учебное пособие. – М.: ЦРИБ «Турист», 1992. – 157 с.
- 15 Штюмер Ю.А. Опасности в туризме, мнимые и действительные. – Изд. 2-е и доп. М.: Физкультура и спорт, 1983. – 144 с.: ил.
- 16 Штюмер Ю.А. Методы управления туристскими группами на плановых маршрутах. Уч. пособ. – М.: ЦРИБ «Турист», 1979.–99 с.

Додаткова навчальна література

- 1 Абуков А.Х. Туризм на новом этапе: социальные аспекты развития туризма в СССР. – М.: Профиздат, 1983. – 296 с.
- 2 Годы и тропы: к пятидесятилетию харьковского спортивного туризма / Отв. редактор Абрамов В.В. – Харьков: Кн. рекламное агентство «РА», 2000. – 332 с.
- 3 Квартальнов В.А. Туризм: теория и практика: Избранные труды. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 256 с.
- 4 Квартальнов В.А., Федорченко В.К. Туризм социальный: история и современность: Учебное пособие. К.: Вища школа, 1989. – 342 с.
- 5 Усыкин Г.С. Очерки истории российского туризма. СПб.: Издательский Торговый Дом «Герда», 2000. – 224 с.
- 6 Штюмер Ю.А. Организация и методическое обеспечение работы инструкторов. Учебное пособие, 1 часть. – М.: ЦРИБ «Турист», 1984. – 102 с.
- 7 Штюмер Ю.А. Организация и методическое обеспечение работы инструкторов. Учебное пособие, 2 часть. – М.: ЦРИБ «Турист», 1984. – 100 с.
- 8 Штюмер Ю.А. Карманный справочник туриста. – 2-е изд. с изм. и доп. – М.: Профиздат, 1982. – 224 с.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ	4
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ	6
СИСТЕМА ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	8
МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	10
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	16

Навчальне видання

АБРАМОВ Валерій Володимирович
ТОНКОШКУР Максим Васильович

Методичні вказівки до проведення практичних занять та самостійної роботи із дисципліни «Спортивний туризм» (для студентів 3 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.020107 «Туризм»).

Відповідальний за випуск *І.М. Писаревський*

Редактор *Д.Ф. Курильченко*

Комп'ютерне верстання *М.В. Тонкошкур*

План 2010, поз. 403М

Підп. до друку 22.10.2010
Друк на різнографі.
Зам. №

Формат 60 x 84 1/16
Ум.-друк. арк. 0,8

Папір офісний
Тираж 100 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: РК № 731 від 19.12.2001